

Nro. 44.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Pénteken November 29-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Mindenek egy szállal erősítik a' múlt Pesti vásárról, hogy ez, egy vólt a' rosszabbak között. De mit panaszkodunk, mert mit olvasunk ma minden közönséges levelekben ennél egyebet nagyobb részin egyéb Európai piatzokról is. Eladó külső belső elegendő vólt, tsak vásárló nem vólt elég.

A' *Hegyallyai* szürettről azt halljuk, hogy bőséges áldással jutalmaztatta-meg a' tulajdonok' esztendei fáradozását. Az átalagja tsak-ugyan a' bőség mellett is ezer forinton ment Bankóczédula szerént, melly a' Bétsi folyó pénz szerént a' szürettájban valami 230 forintot tett.

U u

Spanyol és Portugallia Országok.

Végezete a' Saguntumi verekedést illető tudósításnak, melly a' 43-dik számú M. Kurir' 744-dik lapján félbe maradt: —

„Mídon illy módon mind két szárnyaimat megkerültetve lenni láttam, arra határoztam magamat, hogy az ellenségnek közép pontját törjem ketté. Egy halmot, mellyet a' recognoscirás (kémlélődés) alkalmatosságával az ellenségnek megtámadására alkalmatosnak találtam vólt, alig hagytam vala oda, hogy egy 1000 lovasokból, 6000 gyalogokból és ágyúzókból álló insurgens sereg azonnal felnyomúlt utánnam ezen halomra. A' 4-dik Huszár Regimentünk vitéz módon reá tsapott az ellenségre, és háromszor verettetvén vissza, háromszor újította-meg a' verekedést. Azon kilentz 24 fontos ágyúinknak tüzelése, a' mellyek ezen idő alatt a' Saguntum' falain való réstörésben foglalatoskodtak, a' benn lévő insurgens seregeknek, a' melly az insurgens armádiának ezen előfelé való nyomulását szemlélvén az abban való részesülhetést reméltette, tármás örvendezését megszüntetni nem vala elégséges. Annyira ment az őrző sereg ezen indúlatos örvendezésével, hogy a' tsakokat feifelé hajgálván *victoriát* kiáltozott. —

„Gyalogjaink azonközben a' tsatározó mezőre hosszú tsapatokban megérkezvén, az e lenségnek ezen első előnyomulását azonnal megakadályoztatták. Megparantsoltam Generális *Harispének*, hogy az ellenségre azonnal üssön reá, a' ki is Generális *Parissal*, 's egy Huszár és két Leugyel regimentekkel, minnyájan győzedelemhez szokott emberekkel, az ellenségre, a' leg kemé-

nyebb kártáts és puska tűz között, jó rendel reá rohant. A' mi derék 7-dik regimentünk a' halmot azonnal vissza vette bajonéttal; az ellenséget vissza nyomta, és úzóbe vette, 's ágyúzók a' halmot elfoglalták: hanem az ellenség ismét reánk ütött; ágyúzók körül vétettettek, és össze vagdaltattak. Generális *Boussart* azonban és Svadronkornendáns *Georges*, egy vasas regimentel, 1500 insurgensekre, a' kiket a' Romána őttse Gen. Caro a' tsatázó mezőre nagy eltökéllettséggel előhozott vala, vitéz módon reájok ütött. A' vetekedés sokáig tartott; de Huszárjainké és Vasasainké lett a' győzedelem. Tábori Marschallok *Caro*, és *Almaya*, a' ki Kadikszból jött ide, *Bazin* és *Bachelot* Huszár Kvártélymestereink által megsebesítették és elfogattak. Hat ágyút nyertünk. —

„Az ellenség ez alatt előmeneteles lépéseket tett ármádiának bal szárnya ellen. Lovasságunknak néhány apró csoportjai (peloton) a' Spanyol Dragoñosok előtt hátat adni kénytelenítették. Generális *Polombini* megrettenés nélkül fogadta őket 4 Batalionokkal. Két Olasz Regimentjeink azoknak reájokvaló rohanásokat leghevesebb tüzelés között vissza verték, és holt testekkel fedték-bé a' tsatázó mezőt. Én magam a' Gen. *Harispe* osztályát az ellenséges ármádia középenek vezetvén, Generális *Habertre* biztam, hogy az alatt a' nagy országút felé nyomúljon, és *Puzol* nevű falut foglalja-el. Ő előtte az Albuherai insurgents osztály állott, a' melly ellen ő két batalionokat küldvén, mind két részről elkezdődött a' heves puskatűz. Az alatt Generális *Montmarie* is megérkezett ezen két Batationja-

inknak segedelmekre egy regimentel; dühös módon folyt a' verekedés. Puzolban a' házfedelek-ről és ablakokból is tüzelt reánk az ellenség. Egy lovas Spanyol tsapat azonközben seregeinknek szárnyára kerülni, és a' *Valenciai* nagy úton előre nyomúlni szándékozott: hanem Gen. *Delort* egy Dragonyos Regimentel annak ellene küldet-tetvén, ötet, a' lesbe állítatott ellenséges Batalio-noknak tüze mellett is *Albalatéig* vissza nyom-ta, egy haubitz 's egy 4 fontos ágyút, 30 ágyú-zókkal együtt elfogván. Tsak ugyan meg nem szűnt az ellenség Pazolban magát védelmezni még ek-kor is, pedig már jó meszszi-re körül vólt vétet-ve, és a' *Puchi* halmokat sem hagyta vala még el. Az 5-dik könnyű regimentünk a' *Valenciai* testőrző seregből 700 embert körülkerítvén, vél-lek a' fegyvert letétette. —

„Generális *Chlopisky*, kire én ármádiám' jobb szárnyának kormányozását bíztam vala, jó idején eszebe vette, hogy fontos dolog légyen meg nem engedni, hogy az ellenség az ő háta megé kerülhessen; mellyhezképpest kirendelte Gen. *Robertet*, hogy az *Obispa* és *Miranda* ve-zérlések alatt lévő sereget támadja-meg és ker-gesse-el. Ezen Generális néhány jó próbákat tett a' gyalogsággal; a' *Wistulai* 114 és 1 számú Regimentek jól verekedtek, 's nem késedelmez-tek vissza verni az ellenséget. Maga Generá-lis *Chlopisky* is dítséretesen viselte magát, ki alatt a' *Napolcon* nevét viselő Dragonyos Regimentnek Oberstere *Schiaretti* 3 ellenséges batalionokat tört össze, és fogott-el 800 embert. Most már Huszárjaink, Vasasaink, és Dragonyo-saink mind egy ponton verekedtek; minden el-

lenséges lovasságot, a' melly magát megmutatta, vissza vertek; minden négy szegletű sorokat, mellyeket az ellenség formálni iparkodott, össze törtek, és a' tsatázó mezőt két órányi távolságra fegyverrel és holt testekkel fedték-bé; elfogtak 2000 embert, kik között 150 tisztek találtak. Gen. Harispe, Boussart, és Chlopisky, parantsolatomra nyugalomadás nélkül kergették az ellenséget, a' kinek tsakugyan az a' szerentséje vala, hogy a' Betera megett egy szoros út' segedelmével magátismét össze szedvén, bennünket tartóztatott, a' miatt, hogy gyalogjaink a' sebessen menő lovassággal egyszersmind meg nem érkehettek: hanem mihelyest ezek megérkeztek, azután tsak a' futásban kereste megmaradását az ellenség. —

„A' Gen. Habert és Palombini seregeik magokat azalatt kinyúgodván, ennek azt parantsoltam, hogy Olaszaival és Lengyeleivel a' Puchi halmokat, és a' völgyben lévő falut kerülje-meg, Habertnek pedig, hogy előlről támadja-meg ezen halmokat, a' mellyeket Blake maga oltalmazott a' tartalék insurgensekkel és 5 ágyúkkal. Az öt ágyúk elvétettek, és az ellenség elszaladván a' tengerről a' partra kifelé tüzelő Anglus hajóknak védelmek alá vonta-el magát. Most már az Anglus hajós sereg is vissza vonta magát a' Valenciai öböl felé, minekutánna a' maga kifelé való ágyúzása által reggeltől fogva a' verekedésben szünet nélkül részesült volna. —

„Ezen győzedelem által 4639 foglyok, kik között 230 tisztek, 40 Obersterek és Oberstlieutenántok, 2 Feldmarschalok találtak, 16 ágyúk, 8 munitziós szekerek, 4 zászlók, és 4200

Anglus flinták kerültek a' Császár kezire. Egész vesztése az ellenségnek, az elesteket, sebeseket, és elfogattakat öszszeszámlálván, többre telik 6500 embereknél. —

„A' mi vesztésünk 128 elesteből és 596 sebeseből áll; az utolsók között vannak Generál *Paris*, kinek a' lábát jukasztotta által egy golyóbis; Huszár Svadronos komendáns *Barbe*, ki a' karján kapott sebet; *Peridon* és *Brad* a' Gen. *Harispe* és *Habert* Adjutánsaik; az ifiu *Debelly* a' Gen. *Montmarie* Adjutansa, a' ki az egyik karját elvesztette; és a' Gen. *Paris* Adjutansa *Troguerau*, a' ki igen terhes sebet kapott. Engem' is válba tsapott egy golyóbis. Gen. *Montmarie* néhány vak tsapást kapott's a' ruháját által lyuggatták a' flintagolyóbisok. Gen. *Harispe* alatt két lovat öltek - meg. Az az igen derék Oberster *Gudin*, noha igen terhes sebet kapott vala *Saguntum* alatt, tsakugyan itt a' tsatában sem akart elmaradni regimentjítől. Minden seregeink a' felett vetélkedtek ezen tsatában, hogy mellyik haladhatja fellyül a' másikat a' Császárnak te-jendő szolgálatja által. Egy végtiben 7 óráig tsatáztak; estvig folytatták a' győzedelmet. —

„Költ a' Murviedrói táborban Oktober' 26-dikán. —“

„Marschal *Suehet* Birodalom béli Gróf, az Arragoniai ármádia fő vezére.

Második levele ugyan ezen Marschalnak a' *Neufchateli* Heztzeghez, Oktob. 27-dikén, a' Murviedrói táborból; summásan: —,

Uram! én tegnapelőtt a' *Saguntumi* verekedés után az ármádiát Valencia városa mellett egy

óra távolságra hagyván, magam az éjjel a' Murviedroi táborba vissza jöttem. (*) — A' Saguntum várán nyitott rést a' reá való ágyúzás által mi az egész tsata alatt csak óltalmaztuk, hogy bé ne rakhassák a' várbéliek. Néhány órányi lövöldöztetés által bizonyosan megmáshatóvá tétetődött volna az: de mi jónak találtuk az egész őrző sereg szemelöttára nyert győzedelmet más módon használni. Tudja Hertzegséged, hogy a' Saguntumi magas tsútsról az egész körül fekvő térséget szemlélni lehet. Én tehát egy levelet írtam a' várnak Kormányozójához, melly által mind azokat a' történeteket eszébe juttattam néki, mellyeknek tegnapelőtt szemmel látott tanúja vala, és azt a' projectomot tettem néki, hogy küldjön ki két tiszteket hozzám, a' kik nézék-meg mi némű resultatumai lettek légyen a' Frantzia ármádia' győzedelmének. A' levellem tegnap reggeli 7 órakor érkezett a' Kormányozó kezébe. Ez a' maga válaszával egy ágyúzó Oberstlieutenantot küldött-ki hozzám, a' ki igen nagy bajjal talált módot a' várból való kijövetelre, minthogy ennek minden kijárói köfállal bérakattatva vóltak. Én őtet a' hozzánk fogságra esett tisztek és közemberek seregébe *Caro* és *Al-*

*) Ezen levélben mint látjuk Marschal *Suchet* megkülömbözteti *Murviedrót* *Saguntumtól*, mellyből tehát a' következik, hogy *Murviedró* nem a' *Saguntum'* özsze omlott régi falainak fundamentomára, hanem a' mellett lévő térségben van épülve: *Saguntum'* várát pedig a' kősziklán újra felépítették vólt az *Insurgensek*.

may Generálisok' eleibe vitettem, mellyhez képest leg kisebb kétsége sem maradhatott az eránt, hogy a' Spanyolok meggyőztettek, melly tanúsággal ő a' várba vissza menvén, onnét estvéli 5 órakor egy Obersterrel ismét vissza érkezett hozzám, jelentvén, hogy a' Kormányozó az ajánlott feltételek alatt való capitulációt elfogadni kész légyen. Maga a' Kormányozó *Andriani*, 8 tisztekkal és a' 2572 emberekből álló őrző sereggel a' várból az általunk töretett résen még az nap estvéli 9 órakor kijöttek, 's fegyvereiket és 6 zászlóikat letévén, mint hadi foglyok Murviedróba vitették. —

„A' várbon 17 ágyút, 800,000 töltést, 20 mázsa Angliai puskaport, 6000 golyóbist, 2500 Angliai puskát, 's több egyebet találtunk. Végzetlen nehézségeket kellett Inzsinérjeinknek elhárítani, míg a' vártörő ágyúknak a' kősziklákon utat nyithattak, és az egyetlen egy béménő útnál a' vár mellé való közelítésre sántzot tsinálhattak. A' kiálló kopasz kősziklát meszsziről oda hordatott földdel kellett kirakni batteria készítés végett, 's mind ezeknek a' terhes munkáknak heves ágyú tűz között kellett véghez menni. Hát ha még annyi időt engedünk volna az ellenségnek, hogy 24 fontos ágyúkkal rakhatta volna meg az erősséget, így még sokkal bajosabbban juthattunk volna megvételéhez. —

„Ha a' Saguntumi őrző sereget, azokkal a' Spanyol Insurgensekkel össze számláljuk, a' kiket a' 25-diki tsatában elfogtunk, 7211 emberre telik a' hadi foglyok' száma, a' kik között 369 tisztek taláthatnak, a' kik három tsapatokban fogják útjokat Frantzia Ország felé folytatni. —

A' Marschal *Suchet* feljebb említett levele, mellyet a' Saguntumi vólt Kormányozóhoz *Andriani*hoz írt, így következik: — „

„Uram Saguntum várának Kormányozója! Az Úr szemlélője vala a' ma véghez mert tsatának. Három zászlók, 20 ágyúk, 4500 foglyok, kik között vannak Caro és Almaya Generálisok is, estek a' Frantzia ármádia' hatalmába. Az Úr meggyőzetheti magát a' várból ide küldendő néhány tiszték által. Én olyan *capitulatió*t engedek az Úraknak, mellynek ereje szerént minden hadi tisztesség mellett arra is jussok leszen, hogy a' törésen jőjjenek-ki a' várból, és fegyvereiket a' váran kívül tegyék-le. A' tiszték megtarthatják fegyvereiket és bagázsiájokat is. Kérem az Urat, hogy egy óra alatt válaszoljon. Vagyok 's a' t —

„Költ a' Murviedrói táborban Oktober' 25-dikén, estve.

A' *capitulatió*' tikkelyei ezek vóltak: —

1.) Az őrző sereg egész hadi tisztességgel fog kijönni a' résen; fegyveresen és bagázsiájával egyetemben marschirozik-el a' Generálisok előtt, 's azután leteszi fegyvereit a' váron kívül.

2.) A' tiszték fegyvereiket, lovaikat, bagázsiájikat, 's a' közkatonák tarisznyáikat megtarthatják.

3.) A' nemfegyverviselő személyek szabadon hagyattatnak, és haladék nélkül vissza mehetnek hazájokba.

4.) Két Frantzia Granadíros Kompániák haladék nélkül elfoglalják a' várnak egyik kapuját, 's egy más Kompánia a' San Fernadó bástyáját,

5.) Frantzia és Spanyol Ágyúzó és Inzsínör tisztek, és Biztosok, laistromba írják a' magazinumokat és fegyveres készüléteket.

6.) A' sebesek és betegek a' Frantzia nagy szövetség' védelme alá vétettetnek.

7.) Ha a' jelen lévő tzikkelyek felett valami kérdés találná magát eléadni, az, az őrző sereg-re nézve kedvezőleg igazíttassék - el.

Költ a' Saguntumi lögerben Oktob. 26-dikán.

* * *

A' Londoni újságokból is sok minden féle, de nem nevezetes tárgyakat találunk Spanyol és Portugallia Országokra nézve a' Frantzia újságokban, mellyek közzül a' következőket ítéljük Olvasóink' eleibe méltóbbatskáknek: —

Lisabonból Oktob. 20-dikán írták, hogy a' *Badajoz* őrző sereg onnét a' minap kijövéen, a' környéken 1500 darab szarvas marhát gyűjtött össze Olivenzába, 's azután vissza ment Badajozba vélle. — A' Portugalliai Anglus ármádiánál mostanság semmi új dolog nem történt; a' seregek régi tanyáikban mind ez ideig megmaradtak. — A' Frantzia Portugalliai ármádia ellenben a' Marschal *Marmont* vezérlése alatt mozgásban van: de nem ellenünk nyomúl, mint haljuk, hanem Bagajoz felé, a' hol hajós hidakat készítenek a' Frantziák gyaníthatóképpen olyan czélzással, hogy a' Marschal *Marmont* odaérkezése után *Alentejo* tartományába üsse-nek-bé. Mi azonközben nem gondoljuk, hogy itt elegendő ereje vóina az ellenségnek arra, hogy megtámadólag kezdhessen dolgozni ellenünk. —

A' Gibraltári tudósításaink szerépt Sept. 29-

dikén keményen megverekedett *Insurgens* Generális *Ballasteros* egy Frantzia sereggel, a' melly *Gen. Godinot* által vezéreltetett, és azt erősíti *Ballasteros*, hogy ő volt volna a' nyertes. — A' Marsal *Marmont*' mozdulásai megczáfolják azt a' hírt és vélekedést, hogy az idei táborozásnak már vége volna Portugalliában. Ki tudja, mitsoda titkos plánumot nem szándékszik Frantzia Generális *Berthier* még az idén végre hajtani?

Azt is a' Gibraltári levelekben olvassuk továbbá, hogy az ellenség annak alkalmatosságával, midőn *Gen. Ballasteros* magát a' *St. Roquei* línéából a' Gibraltári külső sántzok alá visszavonta, az ő seregének egy részét elválni és elfogni iparkodott egy Dragonyos Svadron által: hanem a' Gibraltári batteriákról egy ágyúgolyóbis ezen Dragonyosok között néhányat eltsapván, a' többek azonnal vissza tértek. — *Balasteros* azon iparkodott, hogy a' Gibraltári sántzokból *Tarifához* évezhessen seregével, hogy az ott lévő Anglusokkal és Spanyolokkal magát öszszetsatolván, onnét újabb expedíziókat vegyen munkába. *Tarifa* mellett egy szigetet megerősítettek sántzok és ágyúk által a' Spanyolok, olly czélzással, hogy ha *Tarifából* ki találják szorítani őket a' Frantziák, oda által évezhessenek. —

A' *Gallitziai* Spanyol fő vezér *Abadia*, már majd csak nem a' maga határjaira vissza nyomtatott az Északi Frantzia ármádiától ellene küldetett tsapatok által,

A' *Kadikszai Juntától* ollyan rendelést vett közelébről ez a' Generális *Abadia*, hogy haladék nélkül 2000 katonát készítsen útra *Vera-Cruz*

felé. Ezek elébb *Kadikshoz* fognak evezni, a' hól még 2000 embert ad hozzájuk a' Junta, és jó készülettel, elegendő eleséggel és munitzióval tovább indítja őket *Meksiko* felé, az ott lévő Spanyol Vice - Király *Venegas*' segítségére a' rebelisek ellen.

Az *Alfred* nevű Londoni újság e'képpen szól: — „Mint értésünkre esett a' mi ármádiánk kvártélyokra szállott Portugalliában, a' mellyeken nyugodalomban szándékszik maradni legalább mind addig, míg azok a' véghetetlen sokaságú emberek a' szolgálatra ismét alkalmazatosokká nem lesznek, a' kik most arra nem alkalmazatosok, 's a' kiknek számok az utolsó verekedés' idejében 21 ezerre tétetett. Meg lehet ugyan, hogy ez a' szám valamivel nagyított légyen, de tsakugyan valóságnak lenni látszik az, hogy Portugalliában most nagyobb pusztítást teszen a' betegség seregeink között, mint *Valchern* szigeten 1809-ben tett vólt.

Madrid, Oktob. 20-dikán. — Doktor és a' Rhetorica Professora *Don - Nicolas - Hercedero - y - Mayorat*, e' hónap' 18-dikán az *Alcala de Heneresi* universitásban a' tudományok folyamatajának közönséges elkezdődése alkalmatosságával beszédet tartott, a' melly a' mostani időnek környülállásaihoz vólt alkalmaztatva. —

Kadiksban úgy beszéltek, hogy a' Juntának a' légyen célzása, hogy az eretneknyomozó széket ismét felállítssa, és hogy egy Commissió e'felől már formasierént való javaslást is tett vólna a' Junta tanátsában. Az újságírók azonköz-

ben a' tudósokkal 's egyéb meszszelátó emberekkel egyetemben, nagyon ellenzik ezt a' dolgot.

Nagy Britannia.

Az Angliai kikötőhelyekben tatáltató minden könnyű hajókat nagy szorgalmatossággal készítik a' kivezéshez. Lord *Bentink*, a' ki Sicilia felé útnak indúlt vala, az ellenkező szelek miatt ismét vissza tért a' part mellé, várván a' kedvezőbb szelet. Azt mondják, hogy az eleibe adott rendelések szerént csak két esetek lehetségesek, mellyek között valamelyiknek szükségesképpen meg kell történni, t. i: vagy hogy egészen oda hagyják Sicilia szigetét azok a' 12 ezer Anglus katonák, a' kik eddig ott tanyáztak, vagy pedig egyenesen a' magok katonai hatalmuk alá veszik azt. —

A' Plymouthban és Exeterben találtató ágyúzók olyan parantsolatot kaptak, hogy minnyájan készszen tartsák magokat a' Sicilia felé való elevezésre. — *Maltából* is aképpen írtak Septemb. 29-dikén: —,

„Itt mindenek mozgásban és zűrzavarban vannak azért, hogy az itt lévő ágyúzók és minden reguláris seregek parantsolatot vettek, hogy evezzenek el *Mossinába*. Az ágyúzók már hajóra is ültek. — *Malta* szigetének védelmezésére csak valami hajós legények, invalidus katonák, és a' nemzeti seregek hagyattatnak hátra. Nékünk azonközben telyességgel nintsen semmi okunk a' félelemre, valamедdig vagy egy fa bástyát (hadi

hajót) körüllettünk úszkálni szemlélünk. A' mi Sicilia szigetét illeti, minden onnét jövő tudósításaink azt mutatják, hogy annak állapota igen terhes környülállások közzé van helyheztetve, és könnyen megeshetik, hogy minden órán egy fontos felfordulás felől való hirt veszünk onnét."

A' Régens Princz tökéletes szabadságot engedett Gibraltárban a' Rom. Catholicus katonaságnak, az istentiszteletnek önnön hiteszerént való gyakorlására.

A' Londoni újságokban ilyen megjegyzés fordul elő az Angliai Királyi Princzek házasságát illető Aktáról: — „

„Közönségesen beszélnek, hogy a' Király' egyik fia a' *Clarencei* Hertzeg, egy éppen oly nagy gazdagságú mint szépségű kisaszszonynak *Tylney-Long-Sofjának*, házassági projectomot tett legyen. Mondják, hogy az a' fényes vendégség, mellyet a' Princz nem régen Ramsgátében adott, csak arra való vólt, hogy ezen aszszonyság ellen viseltető hajlandóságát akarta az által közönségesse tenni ő K. Hertzegsége. Erősítik, hogy ezen Princz a' testvérével a' Régens Princzel egyetemben fontos változásokat szándékoznak a' Királyi familia házasságát illető Aktára nézve a' Parlamentum eleibe terjeszteni. Valósággal olyan környülállások közzé is van mostanában reánk nézve helyheztetve Európa, hogy egy Anglus Princz bajosan kaphatna feleséget magának a' száraz földön, mellyhezképpent szükséges vólna olyan eszközökhöz nyúlni, hogy a' *Braunschweigi* Felséges Ház valahogy ki ne aludgyék."

Kereskedői Tudósítások.

A' *Párisi Monitör* egy *Ney-Jorki* levelet fordított - le és adott - ki a' *Statesman* nevű Londoni újságból, mellyben ilyen színekkel adatik elő az Amériikai kereskedést illető állapot: — „Nem képzelheti az Úr a' mi állapotunknak terhes voltát. Semmi keresetünk nintsen; a' *crida* tsinálás vagy *bankrotirozás* minden napi dolog. Philadelphia városának fele bankrottá lett; volt olyan hét, hogy 30 bankrot is történt. A' mi tartományunkban közel 2000 személyek kihirdették, hogy nem fizethetnek. Mi fog mind ezeknek a' vége lenni, senki nem tudja. Napoleonnak leg kissebb intésire fejet hajt Országlószékünk; azonközben még ezen veszedelmes környülállások sem elégségesek arra, hogy országunkat ezen álmából felsejkerentsék.,,

Lipsiából ugyan ezen tárgyról Novemb. 12-dikén: — „

„Illyen bédugulása a' kereskedésnek még egy Mihály napi vásár után sem vólt nállunk, mint most. A' fűszerszám és posztóárulóknak majd semmi dolgok nintsen boltyaikban. Minden ember gazdálkodik, a' mint lehet. A' ki ezelőtt minden esztendőben leg alább egy új kaputot varratott magának, most a' régít fordítatja - meg. A' kávé fontját átallyában 27 és 31 garason adják (pengő pénzen), mellyre az itt még eddig soha sem hágott. Nintsen semmi kereset. Az eleg ugyan más időkhöz képpest nem vólna drága: de a' dolgos embernek semmi munkája nem lévén, így sem veheti. Az idegenek száma Lipsiában igen kevés. Mit fog ez az élelembéli kö-

zönséges szükség szülni, senki meg nem mondhatja. Hogy Lipsiának kereskedése valaha ily alá szálhasson, alig gyaníthatta volna valaki.“

Azt a *Magdeburgba* öszsze gyűlt sok coloniális, vagy két Indiai portékákat, a' mellyet egy időolta a' Napoleon Császár' rendelése szerint odahordottak, és a' mellyet már most onnét elkótyavetyéltetés végett részszerént *Maylandba* részszerént a' Ménus mellett lévő *Frankofurtum*-ba visznek szekeren, átallyában 15 millió Pruszsiai tallérokra betsúlik.

Orosz Birodalom.

Péttersburgból ezeket olvassuk a' Német újságokban: —

A' Császár nagy megelégedését jelentette *Konstantinus Nagy Hertzeg* eránt, azért, hogy a' *Finnlandiai* testörző *Regementet* hamarjában lábra állította.

Az *Orosz birodalomban* az 1804-ik esztendő-ől fogva 1810-ig, 917,080 gyermekekbe oltották-bé a' tehenhimlőt, melyből azt a' következtést hozták-ki, hogy, mivel a' gyermek vagy igaz himlő átallyában minden 7-dik gyermeket megszokta ölni, tehát tehenhimlő által 131,012 gyermekek mentődtek meg *Orosz birodalomban* a' haláltól.

Az új rendelések szerint az *Orosz ármádiá-nál* nem szabad többé nád páltzát hordozni az altiszteknek.

Rigában nagy hó esvén, már *Oktober 30-dikán* a' 10-ik gráditson állott a' jég vagy fagy pont alatt a' hidegmútatós.